

COMUNICAT DE PRESĂ

În contextul dezbaterii existente în spațiul public cu privire la necesitatea unor schimbări fundamentale ale legislației malpraxisului medical, Colegiul Medicilor din România (CMR) își reafirmă angajamentul de a promova și susține crearea unui cadru legislativ modern și adaptat necesităților medicilor și pacienților, care să reflecte standardele internaționale.

Între anii 2022 - 2023, CMR a inițiat, la nivel național - în cadrul Academiei Române și în centrele universitare din București, Iași, Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara și Craiova - o serie de dezbateri publice pe tema malpraxisului medical, la care au participat medici, avocați și reprezentanți ai asociațiilor de pacienți. Concluzia principală a acestui demers este necesitatea unor noi reglementări, în acest domeniu.

Totodată, au fost abordate, în mod public, problemele identificate atât în legislația specifică, ce reglementează activitatea de medicină legală, dar și modul deficitar în care își desfășoară activitatea, la nivel național, serviciile de medicină legală, prin determinarea de întârzieri nejustificate, în demersurile legale, cu consecințe majore la nivelul întregii societăți. Acestea sunt recunoscute public, documentate obiectiv și sunt imputabile structurilor de medicină-legală, neputând fi, în niciun caz, imputate Colegiului Medicilor din România. Reamintim faptul că activitatea de medicină legală a fost reglementată, pentru prima dată în România, prin Decretul nr. 345 din 28 august 1953, atunci când Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române a înființat sectorul de medicină legală. Potrivit acestuia, inspectorii generali și regionali ajutau organele de urmărire penală și ale justiției populare să efectueze expertize și cercetări cu caracter științific, necesare desfășurării activității judiciare, sub controlul Ministerului Sănătății. Decretul a fost semnat de Petru Groza. În anul 1966, a fost adoptat Decretul 446 privind organizarea instituțiilor și serviciilor de medicină legală, acesta fiind în vigoare până în anul 2000, atunci când a fost abrogat prin Ordonanța Guvernului nr. 1/2000, care reglementează și în prezent activitatea și funcționarea instituțiilor de medicină legală.

Colegiul Medicilor din România a atras atenția, în mod public, atât cu privire la necesitatea reformării activității de medicină legală, cât și asupra condamnărilor României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), prin care statul român a fost atenționat asupra unor probleme structurale identificate cu privire la expertizele medico-legale. Mai exact, **CEDO a criticat modalitatea în care sunt reglementate expertizele medicale în România.** De exemplu, în cauza „Eugenia Lazăr v. România”, 32146/05, CEDO a criticat aspecte precum **imposibilitatea obținerii unei noi expertize medicale atunci când există deja un aviz al Comisiei superioare medico-legală.** În această cauză, cu referire la art. 28 din Regulamentul de aplicare a OG nr. 1/2000, CEDO a stabilit că simpla existență, în legislația națională, a dispozițiilor care autorizează instituțiile de medicină legală competente să emită avize care să eludeze cererile autorităților judecătorești și să refuze astfel să coopereze cu ele, de fiecare dată când nevoile anchetei impun acest lucru, **nu este conformă cu principala obligație a statului, de a garanta dreptul la viață, prin instituirea unui cadru juridic și administrativ eficient, care să permită stabilirea cauzei**

decesului (și a invocat în acest sens alte cauze din jurisprudența sa, precum *Powell c. Marea Britanie*, 45305/99; *Byrzykowski c. Poloniei*, nr. 11562/05, pct. 104). În acest dosar, parchetele au încercat, în repetate rânduri, să clarifice întrebări esențiale cu privire la anchetă. Totuși, toate încercările s-au lovit de rezistența instituțiilor de medicină legală, care au refuzat să răspundă la întrebările parchetelor, făcând trimitere la dispozițiile speciale ale Regulamentului de aplicare a OG nr. 1/2000 care, în opinia lor, le împiedicau să accepte noi expertize dispuse de parchet. Acest aspect a fost considerat de CEDO în totalitate contrar obligației procedurale incluse implicit la art. 2 din Convenția europeană a drepturilor omului, care **impune tocmai autorităților naționale să ia măsuri pentru a asigura obținerea de probe, care să ofere un raport complet și precis privind faptele, și o analiză obiectivă a constatărilor clinice, în special a cauzei decesului.**

Mai mult, CEDO a semnalat **absența motivării avizelor medico-legale, criticând faptul că nici OG nr. 1/2000, nici normele privind procedura de realizare a expertizelor medicale și a celorlalte acte medico-legale nu includ precizări cu privire la eventualele informații obligatorii, pe care aceste avize trebuie să le includă.** CEDO a considerat că obligația de motivare a avizelor științifice este esențială, dat fiind faptul că, potrivit dispozițiilor interne care reglementează expertiza medico-legală, formularea unui aviz de către autoritatea națională supremă în domeniu - Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” - împiedică institutele de rang inferior să efectueze noi expertize și să le completeze pe cele efectuate. La aceasta, se adaugă faptul că **instanțele naționale și justițiabilii nu pot să se prevaleze, cu titlu de element de probă, de avizele științifice emise de instituții independente, altele decât instituțiile publice de medicină legală enumerate de OG nr. 1/2000.**

Pornind de la această constatare a Curții Europene, care nu face altceva decât să reflecte starea de fapt și de drept cu privire la cauzele în care este necesară o opinie medico-legală, dorim să atragem atenția că orice altă opinie medicală, aviz științific emis în prezent de o societate profesională, nu are valoare juridică obligatorie în fața autorităților judiciare naționale, dacă aceasta nu este în conformitate cu Codul de procedură penală român și cu reglementările specifice medico-legale. Potrivit acestor reglementări, „la lucrările Comisiei superioare medico-legale **pot fi cooptați**, în funcție de specificul lucrărilor, profesori - șefi de disciplină, din diferite specialități medicale, precum **și specialiști din alte domenii ale științei, care pot contribui la lămurirea problemelor a căror rezolvare o cere justiția în diferite expertize medico-legale**” (art. 20 alin 2 din OG nr. 1/2000). Prin urmare, doar într-un context strict reglementat, un medic specializat ar putea emite o opinie care să fie sau nu luată în considerare, în contextul unui raport medico-legal. În aceste condiții, chiar dacă Colegiul Medicilor din România sau o societate profesională ar emite opinii științifice, raportat la toate detaliile unui caz specific, **acestea nu ar putea fi obligatorii pentru niciun procuror sau judecător, în conformitate cu legislația prezentă.**

Colegiul Medicilor din România consideră că, în temeiul jurisprudenței Curții Europene anterior invocate - și care este drept intern obligatoriu pentru organele judiciare și instanțele judecătorești, precum și în contextul unui subiect de interes public, așa cum este cazul din Spitalul Clinic de Urgență „Sfântul Pantelimon”, **toate autoritățile cu competențe în domeniul medical și juridic sunt obligate să colaboreze pentru a dovedi adevărul judiciar, cu respectarea strictă a**

competențelor și a procedurilor, în cadrul cărora acestea sunt emise, însă care să aibă, la bază, probe științifice medicale.

În plus, prin modul în care conducerea Consiliului Superior de Medicină Legală a prezentat în spațiul public concluziile unui raport medico-legal efectuat într-o anchetă în curs, fără a respecta dreptul celor doi medici de a face obiecțiuni la concluziile raportului medico-legal, și expunând public procentul de vinovăție de 99%, **a încălcat în mod grav drepturile medicilor inculpați la un proces echitabil, cu nerespectarea prezumției de nevinovăție**, atât timp cât cauza este nefinalizată, la acest moment, cu un rechizitoriu de trimitere în judecată, și a realizat o nepermisă **hotărâre de condamnare în spațiul public a medicilor anchețați**, în contradicție cu normele deontologice profesionale, antepunându-se în dosar.

Comunicatul Consiliului Superior de Medicină Legală precizează că, potrivit „Malpractice and medical liability. European Guidelines on Methods of Ascertainment and Criteria of Evaluation” - ce reprezintă un ghid de bună practică, la nivel european, pentru evaluarea malpraxisului, realizat în colaborare de experți din Austria, Belgia, Bulgaria, Estonia, Franța, „rolul medicinei legale a devenit din ce în ce mai specific, esențial și ineluctabil în mediul judiciar, pentru a preveni și evita interpretările eronate și verdictele științifice pripite”. Totuși, prin modalitatea de comunicare, Colegiul Medicilor din România constată încălcarea, de către conducerea Consiliului Superior de Medicină Legală, a acestui ghid de bună practică, atunci când în spațiul public s-au dat „verdictes pripite”. În plus, CMR remarcă ignorarea unui pas obligatoriu, așa-numitul „Step 2”, din ghidul invocat (pagina 549), ce recomandă, clar, ca medicul legist să se consulte cu unul sau mai mulți specialiști, înainte de emiterea unei concluzii, fie ele și preliminare.

În contextul **opiniilor medicale emise de medici de Anestezie și Terapie Intensivă**, din România și din alte țări europene, precum și de către **Societatea Română de Anestezie și Terapie Intensivă**, care impun reanalizarea suspiciunilor rezonabile de săvârșire a infracțiunii de omor cu premeditare, Colegiul Medicilor din România își exprimă îngrijorarea cu privire la **caracterul disproporționat al măsurii privative de libertate, considerând că există și alte măsuri care pot elimina orice stare de pericol pentru ordinea publică** și apelând, totodată, la toate instrumentele legale existente, pe care justiția le consideră utile, pentru a evita condamnările publice și emiterea de concluzii înainte de finalizarea procedurii legale.

Prof. Univ. Dr. Daniel Coriu,
Președintele Colegiului Medicilor din România

Prof. Univ. Dr. Șerban-Ion Bubenek-Turconi,
Președintele Comisiei de anestezie și terapie intensivă, Colegiul Medicilor din România